

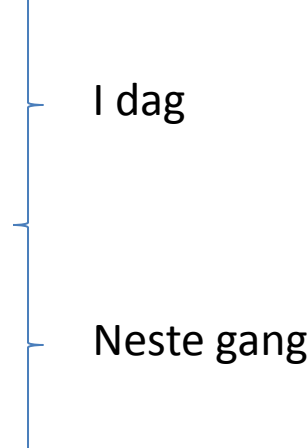
Norsk Fabrikasjonskontrakt 2005

Kontraktsbrudd (mislighold)

Forelesninger i petroleumskontrakter,
oktober/november 2012

Sondre Dyrland
advokat, dr. juris
KLUGE Advokatfirma DA
sondre.dyrland@kluge.no

Plan for forelesningene

- Innledning
  - Forsinkelse (fra leverandøren)
  - Mangler
  - Selskapets kontraktsbrudd
-
- I dag
- Neste gang

1. Innledning

- Utgangspunkt: Leverandørens forpliktelser
  - Del II Utførelsen av arbeidet
  - Del III Fremdrift i arbeidet
  - Del IV Endringer i og avbestilling av arbeidet
  - Vedleggene, jf. Artikkel 2
- Tolking for å fastlegge kontraktspliktene
  - Kontraktsbrudd forutsetter avvik

1. Innledning (forts.)

- Del II Utførelsen av Arbeidet
  - Art. 4 Leverandørens plikter – hovedregler
  - Art. 5 Myndighetskrav. Tillatelser
  - Art. 6 Tegninger. Spesifikasjoner. Selskapets Lev.
  - ...
  - Art. 8 Underleveranser
  - Art. 9 Sikkerhetskurs og Fagforeningsvirksomhet
  - Art. 10 Kvalitetsstyring
- Generelle krav til leverandørens utførelse

1. Innledning (forts.)

- Del III Fremdrift i arbeidet
  - Art. 11 Fremdriftsplan. Forsinket fremdrift
- Del IV Endringer og avbestilling
  - Endrer innholdet i leverandørens forpliktelser
  - Nytt utgangspunkt for vurdering av avvik

1. Innledning (forts.)

- Sentrale vedlegg ved fastleggelsen av leverandørens forpliktelser, jf. Art. 2
  - A: Arbeidsbeskrivelsen (Scope of Work)
  - C: Fremdriftsplan (Schedule)
  - E: Spesifikasjoner (Specifications)
  - F: Tegninger (Drawings)
  - G: Selskapets leveranser (Company Provided Items)
    - Negativ avgrensning av leverandørens forpliktelse
  - H: Underleverandører (Subcontractors)

1. Innledning (forts.)

- Samspill mellom vedleggene og hoveddelen
  - Vedleggene beskriver ytelsen i detalj
    - Hva, hvor mye, når og hvordan
  - Hoveddelen fastslår hvordan forpliktelsene skal oppfylles og virkningene av at de ikke oppfylles
- Teori og praksis – utfordringer for advokaten
  - Inngåelse av kontrakter
  - Tolking for å fastlegge innholdet
    - Kontraktsbrudd
    - Endring
  - Prioritetsreglene i Art. 2.3

1. Innledning (forts.)

- De forskjellige typene kontraktsbrudd
  - Forsinkelse
    - Del III
    - Vedlegg C
  - Mangel
    - Art. 6
    - Vedleggene A, E og F
  - Andre kontraktsbrudd
    - Del II (unntatt Art. 6)
    - Bi-forpliktelser (for eksempel varslingsplikter)

2. Litteratur

- Kaasen: Petroleumskontrakter, Tidsproblemet i tilvirkning
- Mestad: Mangelsreguleringa i NF 92
- Barbo: Kontrakt somlegging i entrepriseforhold
- Hagstrøm: Obligasjonsrett

- Henvisninger i disposisjon

3. Bakgrunnsrett

- Hva er bakgrunnsrett for NF 05?
  - Kjøpsrett?
    - Kjøpslovens regler om tilvirkningskjøp?
  - Entrepriserett?
    - Ulovfestede entrepriserettslige prinsipper?
    - Forbrukerlovgivning om bustadoppføring og håndverkertjenester?
- Betydningen av problemstillingen
  - Tolking og utfylling
  - ”Ufullstendige” kontrakter basert på NF

3. Bakgrunnsrett (forts.)

Kjøpsloven § 2. *Tilvirkingskjøp. Tjenesteavtale.*

- (1) Loven gjelder bestilling av ting som skal tilvirkes, når ikke den som bestiller skal skaffe en vesentlig del av materialet. Loven gjelder ikke avtale om oppføring av bygning eller annet anlegg på fast eiendom.

- (2) Loven gjelder ikke avtale som pålegger den part som skal levere tingen, også å utføre arbeid eller annen tjeneste, og dette utgjør den overveiende del av hans forpliktelser.

3. Bakgrunnsrett (forts.)

- Kan Selskapet etter bakgrunnsretten for eksempel:
  - Kreve Endring av Arbeidet?
    - Mer, mindre eller noe annet
  - Avbestille Arbeidet?
  - Kreve at arbeidet innstilles midlertidig?
  - Kreve Kontraktsgjenstanden utlevert?
    - Før den er ferdig ved forsinkelse eller force majeure
    - Mot å stille sikkerhet ved tvist om betaling (tilbakeholdsrett)
  - Kreve å bli holdt skadesløs for tap som rammer leverandørgruppen?

3. Bakgrunnsrett (forts.)

- Fabrikasjon – ytelsens karakter
  - Formelt et tilvirkningskjøp
    - Viktige deler av NF 05 er klart positivrettslige
- Kombinasjon av forskjelligartede ytelser
  - EPC (Totalkontrakt, totalentreprise)
    - Engineering, Procurement, Construction
    - For eksempel Norsk Totalkontrakt (NTK)
- Arbeider offshore eller subsea
  - For eksempel Norsk Subsea Contract (NSC)
    - Tjenester, ikke nødvendigvis en kontraktsgjenstand

3. Bakgrunnsrett (forts.)

- EPCI
  - Engineering, Procurement, Construction, Installation
    - Prosjektere kontraktsgjenstanden(e)
      - Basert på funksjonskrav beskrevet av Selskapet
    - Anskaffe materialer, utstyr
    - Bygge/fremstille kontraktsgjenstanden(e)
    - Installere kontraktsgjenstanden(e)
      - For eksempel på havbunnen
- Partenes forpliktelser må analyseres
  - Bakgrunnsrettslig referanseramme er ikke den samme

4. Reguleringen av forsinkelse i Art. 24

- Strukturen i reguleringen
  - Forsinkelse har to sider
    - Forsinket fremdrift i forhold til milepæler i fremdriftsplanen, jf. Art. 11.1
    - Forsinkelse i forhold til dagmulketsanksjonerte milepæler i fremdriftsplanen, jf. Art 24.1
  - Virkningene er forskjellige
    - Alltid varsel til Selskapet om forsinket fremdrift, jf. Art. 11.1
      - Manglende varsling kan medføre erstatningsansvar
    - Dagmulkt bare ved forsinkelse i forhold til dagmulketsanksjonerte milepæler, jf. Art 24.2
  - Hva med forsinkelse mellom milepæler?

4. Reguleringen av forsinkelse, Art. 24 (forts.)

- Uttømmende regulering, jf. Art. 24.4
  - Pålegg om forsering, jf. Art. 11.4
    - Forsinket fremdrift
  - Dagmulkt, jf. Art. 24.2
    - Dagmulktbelagte milepæler
  - Heving, jf. Art. 26
    - Kvalifisert forsinkelse
- Selskapet har ikke andre beføyelser
  - Ikke rett til erstatning ut over dagmulkt for tap/kostnader som er en følge av forsinkelsen
  - Tap forårsaket av manglende eller unnlatt varsling kan komme i en annen stilling

5. Utgangspunkter

- Nøkkelbestemmelser
  - Fremdriftsplan, Art. 11 og Vedlegg C
  - Levering av ferdig Kontraktsgjenstand, Art. 19
- Fremdriftsplanen
  - Det sentrale styringsverktøyet i et byggeprosjekt
  - Regelmessig rapportering av fremdrift mot plan
  - Revideres regelmessig i tråd med utviklingen
  - Kan endres ensidig av Selskapet, Art 12.1
    - For eksempel akselerasjon

5. Utgangspunkter (forts.)

- Milepæler – to typer
  - Med dagbot som sanksjon mot forsinkelse
    - Levering, dellevering, andre viktige milepæler
  - Uten dagbot eller andre sanksjoner
    - Delmål underveis for oppstart og avslutning
    - Primært styringsfunksjon
- Leverandøren skal varsle om avvik, Art. 11.1
  - Objektivt avvik, uavhengig av årsak og risiko
  - Alle milepæler
  - Hva med avvik mellom milepæler?

6. Forsinkelse og tiltak

- To muligheter
  - Leverandøren har ansvaret for forsinkelsen
  - Selskapet har ansvaret for forsinkelsen
- Mislighold
  - Forsinkelse som Leverandøren er ansvarlig for
- Til uttrykk på en av to måter
  - Dagbot – bare dagbotbelagte milepæler
  - Tiltak for å hente inn forsinkelsen – for Leverandørens regning
    - Endringsprosedyre

6. Forsinkelse og tiltak (forts.)

- Leverandøren mener Selskapet er ansvarlig, Art. 11.2
  - Endringsordreforespørsel, Art. 16
  - Endringsordre
    - Selskapet aksepterer å være ansvarlig
  - Omtvistet Endringsordre
    - Selskapet aksepterer ikke å være ansvarlig

6. Forsinkelse og tiltak (forts.)

- Endringsordre fra Selskapet
  - Selskapet aksepterer å være ansvarlig
  - Justering av Fremdriftsplan eller akselerasjon for Selskapets regning
- Omtvistet Endringsordre fra Selskapet
  - Selskapet aksepterer ikke å være ansvarlig
  - Fremdriftsplanen ligger fast
    - Leverandøren må iverksette tiltak (akselerasjon)
  - For egen regning dersom Selskapet får medhold
    - Mislighold
  - Krav på tilleggsbetaling dersom Leverandøren får medhold

6. Forsinkelse og tiltak (forts.)

- Leverandøren mener han selv er ansvarlig, Art. 11.3
  - Innen 14 Dager gi melding om
    - Årsaken
    - Antatt virkning for Fremdriftsplanen og andre deler av Arbeidet
    - Tiltak som er egnet til å hente inn eller begrense forsinkelsen
  - Selskapet skal svare uten ugrunnet opphold

6. Forsinkelse og tiltak (forts.)

- Hva kan Selskapet gjøre dersom de tiltak Leverandøren foreslår anses utilstrekkelige?
  - Rett til å kreve iverksatt de tiltak som Selskapet anser nødvendige, Art. 11.4
  - Hvis Leverandøren mener disse går lenger enn han er forpliktet, må han be om Endringsordre
    - Tilleggsvederlag for merkostnader ved akselerasjon
    - Hvordan fastlegges grensen for leverandørens forpliktelser?
      - Leverandørens forsinkelsesansvar er begrenset, leverandøren kan i utgangspunktet velge mellom forsinkelse (ansvar) og akselerasjon (skostnader)?
      - Alminnelig misforholdsbegrensning ved naturaloppfyllelse?

7. Forsinkelse og force majeure

- Force majeure, Art. 28
  - Utenfrakommende hindringer
  - Verken Selskapets eller Leverandørens forhold
- Risiko for force majeure – delt mellom partene
  - Selskapet har tidsrisikoen
  - Leverandøren har risikoen for merkostnader
- Forsinkelse som skyldes force majeure utgjør ikke kontraktsbrudd

7. Forsinkelse og force majeure (forts.)

- Krav på justering av Fremdriftsplanen, Art. 28.3
  - Selskapet kan ikke kreve dagmulkt for forsinkelsen
  - Selskapet kan ikke heve
    - Men oppsigelse ved langvarig force majeure, Art. 28.4
  - Endringsordreforespørsel innen 14 Dager
- Selskapet må dekke kostnader til eventuelle tiltak for å hente inn eller begrense forsinkelsen
  - Endring, Art. 12
- For øvrig dekker hver av partene egne kostnader
  - Unntak ved Selskapets force majeure, Art. 28.3

8. Dagbotsystemet

- Dagbotens funksjoner
  - Standardisert erstatning til Selskapet for forsinkelse
    - Uavhengig av Selskapets faktiske tap (direkte/indirekte)
    - Begrensning av Leverandørens forsinkelsesansvar
  - Sterkt oppfylleelsespress på Leverandøren
    - Pønal karakter
- Dagbot til Selskapet, Art. 24.2
  - Ved forsinkelse i forhold til milepæler med dagbot
- Dagbot løper
  - Fra avtalt milepælsdato
  - Til det Arbeidet som da skulle vært ferdig, er ferdig

8. Dagbotsystemet (forts.)

- ”Nåderegel” om bortfall av dagbot, Art. 24.2
  - Dagbot for forsinkelser i forhold til milepæler forut for Leveringsdato
  - Dagbot bortfaller dersom vilkårene for levering foreligger på Leveringsdato
    - Unntatt når Selskapet godtgjør å ha lidt tap på grunn av slik forsinkelse underveis
      - Likere en vanlig erstatningsregulering
- Illustrerer funksjon som oppfyllellespress
  - Ved å forsere kan allerede påløpt dagbot tjenes inn igjen
  - Normalt også i Selskapets interesse

8. Dagbotsystemet (forts.)

- Beregning av dagbot, Art. 24.2
  - 0,15% av kontraktsverdien pr. dag
- Kontraktsverdien
  - Ved Leveringsdato
    - Kontraktsprisen – prisen for hele Arbeidet
  - Ved dagbotsanksjoner milepæler underveis
    - Verdien av det Arbeidet som etter planen skulle vært ferdig ved den enkelte milepælsdato
    - Øker gjennom prosjektet – forsinkelser mer i prosjektet koster mer enn forsinkelser tidlig i prosjektet

8. Dagbotsystemet (forts.)

- Begrensning av maksimal dagbot
  - 10% av Kontraktsprisen, Art. 24.2
- Lite oppfylleelsespress når 10% er nådd
  - Ikke helt upraktisk når "alt" går galt i et prosjekt
- Betaling/oppgjør av dagbot
  - I forbindelse med sluttoppgjøret, Art. 24.2
    - Motregnes i Leverandørens vederlagskrav
- Forholdet mellom sats og maksimal dagbot
  - Incentiver i forskjellige situasjoner

9. Tilbakehold av betaling

- Månedlig fakturering, Art. 20.2
  - Siste søndag i hver kalendermåned er sluttdato
  - Leverandøren skal innen 10 dager sende faktura
    - NF 05: "for den del av Kontraktsprisen som skal betales for det Arbeid som er utført frem til sluttdatoen."
    - NF 07: "for den del av Kontraktsprisen som skal betales."
    - Realitetsforskjell?
  - Betaling for utført arbeid eller avtalt a-konto

10. Førtidig levering

- Situasjonen
  - Avtalt Leveringsdato er nådd
    - Fremgår av Fremdriftsplanen med senere endringer
  - Kontraktsgjenstanden er ikke klar for Levering
    - Det gjenstår **mer** enn mindre deler uten praktisk betydning for bruken eller videre arbeider, Art. 19.1
- Selskapet kan kreve levering, Art. 24.3
  - Ferdigstille ved hjelp av en annen leverandør
  - Leveringsprotokoll

10. Førtidig levering (forts.)

- Økonomisk oppgjør, Art. 24.3 andre ledd
  - Vederlag bare for utført arbeid
    - Ikke for gjenstående arbeid
  - Dagbot
    - For det antall dager levering ville blitt forsinket dersom Leverandøren skulle ha fullført
      - Leverandøren tjener ikke på førtidig levering

10. Førtidig levering (forts.)

- Refleksjon: Førtidig Levering i to forskjellige situasjoner
  - Ved avtalt Leveringsdato, Art. 24.3
  - Ved force majeure, Art. 28.5
- Forskjellier i virkninger
  - Dagbot
  - Vederlag
  - Erstatning for fortjenestetap
- Force majeure – ikke kontraktsbrudd

11. Heving på grunn av forsinkelse

- To alternative grunnlag, Art. 26.1 a) og b)
  - Selskapet har rett til maksimal dagbot, Art. 24.2
    - Oppnås etter 67 dager (10% / 0,15%)
    - Forutsetter at forsinkelsen faktisk har vart så lenge
  - Det er ”klart” at levering vil bli forsinket med den korteste av to tidsperioder:
    - Mer enn 15% av tidsperioden fra Arbeidets start til Leveringsdato; eller
    - 120 Dager;
    - Skjæringspunkt: Planlagt tidsperiode 800 Dager
      - Ca 2 år og 2 måneder
    - Omfatter også antesipert forsinkelse

11. Heving på grunn av fors. (forts.)

- Virkninger av heving, Art. 26.2
  - Selskapet har rett til å overta
    - Kontraktsgjenstanden
    - Materialer
    - Selskapets Leveranser
    - Underleveranser
    - Dokumenter og rettigheter
  - For å kunne fullføre – selv eller ved hjelp av andre
  - Leveringsprotokoll og Ferdigattest

11. Heving på grunn av fors. (forts.)

- Selskapet har rett til mot vederlag å bruke Leverandørens
  - Byggeplass, utstyr, verktøy og tegninger
  - Som er nødvendig for å kunne fullføre
- Begrenset varighet
- Begrenset utnyttelse av forretningshemmeligheter, know-how etc.

11. Heving på grunn av fors. (forts.)

- Betaling til Leverandøren, Art. 26.2 tredje ledd
  - Vederlag for den delen av Arbeidet som er utført
  - Vederlag for materiell og utstyr
  - Fradrag for beløp som Selskapet har til gode
- Erstatning til Selskapet, Art. 26.3
  - Dagbot
    - Som om Leverandøren skulle ha fullført, Art. 26.3 a)
    - Leverandøren tjener ikke på hevingen
  - Erstatning for mangler og annet kontraktsbrudd
    - Begrensningene i Art. 25.4 gjelder, Art. 26.3 b)

11. Heving på grunn av fors. (forts.)

- Refleksjon til neste gang
  - Sammenlign
    - Førtidig Levering (Art. 24.3)
    - Heving (Art. 26.2)
  - Vilkår
  - Virkninger
- Hva begrunner forskjellene?

Dag 2

- Mangler
- Selskapets kontraktsbrudd

- Men først tilbake til forholdet mellom førtidig levering og heving...

Førtidig levering og heving

- Førtidig Levering, Art. 24.3
  - Vilkår
  - Virkninger
- Heving, Art. 26.2
  - Vilkår
  - Virkninger
- Likheter og forskjeller
- Begrunnelse

III Mangler

- 12 Mangelreguleringen - oversikt
- 13 a Hva er en mangel?
- 13 b Mangler i garantiperioden
- 14 Løpende inspeksjon og endringer
  - Mangelspørsmål konverteres i praksis og ofte til spørsmål om endring og tilleggsbetaling
- 15 Levering og mangelregistrering
- 16 Reklamasjon
- 17 Leverandørens utbedringsplikt (retteplikt) og kostnadsansvar
- 18 Selskapets rett til å utbedre selv eller ved andre
- 19 Prisavslag når Selskapet velger å rette selv eller ved andre
- 20 Erstatning
- 21 Heving på grunn av mangel

12. Mangelreguleringen, Art. 23 og 25

- Artikkel 23

- Innholdet i Leverandørens garanti

- Krav til Leverandørens ytelse, art. 23.1
    - Hvor lenge disse kravene gjelder – garantiperiode, art. 23.2
    - Garanti på garantiarbeider (23.3) og garantier fra Underleverandører (23.4)

- Hva som er en mangel

- Artikkel 25

- Virkningene av brudd på garantien

- Leverandørens mangelansvar

12. Mangelreguleringen, Art. 23

- Kravet til Leverandørens ytelse har to sider
  1. At kontraktsgjenstanden ved levering ikke er ferdig
  2. At kontraktsgjenstanden ved levering er utført, men feilaktig (ikke kontraktsmessig)
- Bare situasjon 2 som reguleres av art. 25
- Situasjon 1 er ikke regulert
  - Ikke kan nekte å ta levering eller velger å ta levering
  - Fullførelse etter levering eller prisavslag
    - Punchlist

13 a. Hva er en mangel?

- Leverandøren garanterer, Art. 23
  1. Utførelsen av Arbeidet
  2. At Materialer levert av Leverandøren for inkorporering i Kontraktsgjenstanden er nye
  3. At prosjektering utført av Leverandøren er egnet for det formål og den bruk den i henhold til Kontrakten er ment å tjene
  4. At Kontraktsgjenstanden gjennom Garantiperioden svarer til Tegninger og Spesifikasjoner (sluttdokumentasjon, as-built)
    - Unntatt for Selskapets Leveranser

13 a. Hva er en mangel? (forts.)

- Utførelsen av Arbeidet
  - Tegninger og Spesifikasjoner
  - Art. 4: fagmessig og aktsom utførelse
- At Materialer levert av Leverandøren for inkorporering i Kontraktsgjenstanden er nye
  - Ikke brukte
  - Ikke brukt til noe annet før inkorporasjon
    - Uten samtykke til midlertidig bruk, art. 4.2

13 a. Hva er en mangel? (forts.)

- At prosjektering utført av Leverandøren er egnet for det formål og den bruk den i henhold til Kontrakten er ment å tjene
  - Fabrikasjon: Arbeidstegninger og annen detaljering av prosjektering levert av Selskapet
  - Kontrakten omfatter mer omfattende prosjektering
    - Garantien omfatter Leverandørens prosjektering
    - Selskapet har fortsatt ansvar for sin prosjektering
      - Aktiv feilsøkingsplikt, art. 6.1

13 a. Hva er en mangel? (forts.)

- At Kontraktsgjenstanden gjennom Garantiperioden svarer til Tegninger og Spesifikasjoner (sluttdokumentasjon, as-built)
  - Ordlyd – funksjonsgaranti uten hensyn til årsak
    - På leveringstidspunktet
    - Unntak må innfortolkes for mangler i garantiperioden
- Selskapets leveranser
  - Ikke omfattet av garantien
  - Men undersøkelsesplikten, art. 6.2

13 a. Hva er en mangel? (forts.)

- Mangler i garantiperioden avhengig av årsak
  - Slitasje og småskader ved vanlig bruk
    - Forutsatt kontraktsmessig ytelse
  - Feil bruk
  - Ytre begivenheter, hendelige tilfeller
- Leverandøren har risikoen for tvil
  - Mangel dersom han ikke kan påvise andre etterfølgende årsaker
  - ”Bevisbyrdegaranti”

13 b. Mangler i garantiperioden

- Garantiperioden, Art. 23.2
  - Begynner når Leveringsprotokoll opprettes
  - Utløper senest 2 år etter
    - Opprettelse av Leveringsprotokoll
    - Overtakelse dersom Kontraktsgjenstanden er overtatt uten at betingelsene for opprettelse av Leveringsprotokoll var oppfylt

13 b. Mangler i garantiperioden (forts.)

- Garanti på garantiarbeid, Art. 23.3
  - Garantiansvar i henhold til Art. 23.1
  - 1 års garanti fra dato for fullføring
    - Med mindre gjenstående del av Garantiperioden er lengre
    - Likevel maksimalt 2 år fra fullførelse av første utbedring

Leverings-
protokoll

Garantirepa-
rasjon 3 mnd

Garantirepa-
rasjon 23 mnd

2 år

13 b. Mangler i garantiperioden (forts.)

- Garantier fra Underleverandører, Art. 23.4
  - Selskapet kan rette garantikrav direkte
  - Rekkevidde og varighet bestemmes av underkontrakten
    - Back to back – NF
    - Andre vilkår
  - Garantitidens begynnelse
    - Leveringstidspunkt
  - Ansvarsbegrensninger
    - Kontraktsverdi

14. Løpende inspeksjon og endringer

- Mangelbegrepets normale, forutsatte funksjon
  - Kunden bestiller tilvirkning iht. spesifikasjoner
  - Leverandører tilvirker og leverer
  - Mangelvurdering
    - Ved leveringen
    - Eventuell garantiperiode
- Virkeligheten i NF
  - Selskapet overvåker og styrer tilvirkingsprosessen
    - Venter ikke til mangelvurdering ved levering

14. Løpende inspeksjon og endringer (forts.)

- Organisasjon og løpende inspeksjon
  - Selskapets Representant, Art. 3.1
  - Staben under denne, Art. 3.2
  - Adgang til byggeplass og Arbeidet, Art. 3.3
    - I praksis ofte fast tilstedeværelse
- Selskapets Representant kan kreve utført ”nærmere bestemt arbeid”, Art. 16.1
  - Ved skriftlig instruks
  - Ved møtereferrat som er undertegnet eller bekreftet

14. Løpende inspeksjon og endringer (forts.)

- Mulige følger av en slik instruks
  - Leverandøren aksepterer at arbeidet inngår i hans forpliktelser (Scope of Work)
  - Leverandøren mener det er en Endring
    - Må fremsette Endringsordrekrav til Selskapet, Art. 16.1
      - Selskapet utsteder en Endringsordre
      - Selskapet utsteder en Omtvistet Endringsordre
- Ingen mangelvurdering ved levering
  - Leverandøren må utføre ihht. Selskapets instruks
  - Spørsmål om endring og tilleggsbetaling

15. Levering og mangelregistrering

- Levering, Art. 19.1
  - Leverandøren kan kreve å få levere når
    - Avtalt Leveringsdato er nådd;
    - Kontraktsgjenstanden
      - er ferdig;
      - har gjennomgått tester ihht. Kontrakten; og
      - er klar for levering
  - Når er Kontraktsgjenstanden ”ferdig”?
    - Mindre deler av Arbeidet kan gjenstå
    - Må ikke ha praktisk betydning for **bruken** eller senere **fabrikasjonsarbeider** som skal gjøres av andre leverandører

15. Levering og mangelregistrering (forts.)

- Levering, Art. 19.1 (forts.)
  - Skjer ved opprettelse av Leveringsprotokoll
    - En ”papirforretning”
      - Risikoovergang. Garantiperiode.
- Leveringsprotokoll, Art. 19.2
  - Skal angi gjenstående deler av Arbeidet
    - Og opplysning om fullføring av disse
  - Ved uenighet skal begge parters syn fremgå
  - Dateres og underskrives av begge parter

15. Levering og mangelregistrering (forts.)

- Gjenstående deler av Arbeidet – to muligheter
  - Fullføres av Selskapet (evt. annen leverandør)
    - Såkalt Carry Over Work
    - Kostnader går til fradrag i vederlaget til Leverandøren
    - Praktisk hvor andre leverandører skal arbeide videre og/eller det haster med å få levering
  - Fullføres av Leverandøren etter formell Levering
    - Ligner på mangelutbedring, Art. 25
    - Men se Art. 25.4 – begrensningene der gjelder først fra utstedelse av Ferdigattest
    - Ingen begrensning mht. beløp eller kostnadstype

15. Levering og mangelregistrering (forts.)

- Ferdigattest, Art. 19.3
  - Utstedes av Selskapet på eget initiativ
  - Når Arbeidet er utført i henhold til Kontrakten
    - Unntatt garantiarbeider
  - Utstedes samtidig med Leveringsprotokoll
    - Hvis vilkårene er oppfylt
      - Ikke gjenstående arbeider ved Levering
    - Eller senere
      - Når gjenstående arbeider unntatt garantiarbeider er utført

15. Levering og mangelregistrering (forts.)

- Godkjennelsesattest, art. 23.5
  - Skal utstedes av Selskapet når Arbeidet inklusive garantiarbeider er fullført
  - Anses utstedt 30 Dager etter utløpet av Garantiperioden

16. Reklamasjon, Art. 25

- Reklamasjon
  - Uten ugrunnet opphold
    - Etter at mangelen ble oppdaget
    - Eller at den burde vært oppdaget
  - Senest innen utløpet av garantiperioden
  - Spesifisert angivelse av mangelen
- Rettmessig reklamasjon er et vilkår for Leverandørens mangelansvar
  - Unnlatt/for sen reklamasjon er en bortfallsgrunn

17. Utbedringsplikten

- Hovedregel, Art. 25.2
  - Leverandøren skal utbedre fysisk for egen regning
    - Leverandøren skal foreslå tiltak og tidspunkt
    - Selskapet skal meddele sitt syn uten ugrunnet opphold
    - Selskapet skal ikke på urimelig måte forhindre retting
      - Medvirkningsplikt
  - Samordnet utbedring

17. Utbedringsplikten (forts.)

- **Ansvar for rettekostnader – oversikt**
  - Når Leverandøren retter selv, Art. 25.2
    - For egen regning (dette punkt 17)
  - Når Leverandøren ikke kan rette, Art. 25.3 første ledd
    - Må dekke Selskapets kostnader (se punkt 18)
  - Når Selskapet ikke vil at Leverandøren skal rette, Art. 25.3 andre ledd
    - Prisavslag (se punkt 19)

17. Utbedringsplikten (forts.)

- Leverandørens kostnadsansvar, Art. 25.4
  - Beløpsmessig – maksimalt 15% av Kontraktsprisen
    - Omfatter både rettekostnader og eventuell erstatning
    - Først etter at Ferdigattest er utstedt
      - Ingen tilsvarende begrensning av naturaloppfylleelsesplikten
  - Visse kostnader er unntatt etter sin art
  - Gjelder uansett hvem som utfører utbedringsarbeidene
    - Men bare etter utstedelse av Ferdigattest

17. Utbedringsplikten (forts.)

- Kostnader som Leverandøren ikke må dekke
  - Demontering av andre gjenstander enn Kontraktsgjenstanden for å få tilgang
    - Innbygde materialer eller utstyr
  - Kost og losji til havs
    - Retting må skje etter installasjon på felt
  - Transport til, fra og på feltet
    - Retting må skje etter installasjon på felt

17. Utbedringsplikten (forts.)

- Unntatte kostnader (forts.)
  - Tungløfteoperasjoner til havs
    - Kostnad
  - Ekstra kostnader forbundet med arbeider utført under havoverflaten
- Unntakene reflekterer at ytelsen er fabrikasjon
  - På et verft – leveres der ved papirforretning
  - Sammenlign EPCI-kontrakt eller subsea-kontrakt
    - Rimelig med samme unntak?

18. Selskapet rett til å utbedre for leverandørens kostnad

- Hvis ikke Leverandøren innen rimelig tid kan rette, Art. 25.3 første ledd
  - Kan eller vil
  - Rimelig tid

18. Selskapet rett til å utbedre for leverandørens kostnad (forts.)

- Virkningene av at Leverandøren ikke kan rette
  - Leverandøren må dekke rettekostnadene
    - Som er nødvendige
    - Selskapet må gå fram på en rimelig måte
      - Hva betyr det?
    - Begrensningene i Art. 25.4 gjelder her også

19. Selskapet rett til prisavslag i stedet

- Når Selskapet ikke vil at Leverandøren skal rette, Art, 25.3 andre ledd
  - Kreves saklig grunn?
  - Leverandøren må betale, men ikke faktiske kostnader
    - Beløp beregnet etter Art. 13.2
      - Som vederlag for Endringer etter Kontraktens priser
    - Typisk mindre enn faktiske kostnader
      - Leverandøren fratras muligheten til å rette selv
  - Derav betegnelsen prisavslag (ikke brukt i NF)

20. Leverandørens erstatningsansvar

- Erstatning for mangler, Art. 25.3 tredje ledd
  - ”For øvrig” – i tillegg til rettekostnader
    - Hvilke kostnader?
  - ”Etter ellers gjeldende regler”
    - Hvilke regler er det?
    - Bakgrunnsrett?
  - I den grad ikke annet følger av Kontrakten
    - Visse kostnadstyper, Art. 25.4
    - Indirekte tap, Art. 32

21. Heving på grunn av mangel

- Tre mulige grunnlag, Art. 26.1
  - Vesentlig kontraktsbrudd (c)
  - Leverandøren blir insolvent (d)
  - Vesentlige eller gjentatte HMS-avvik (e)
- Heving på grunn av mangel er lite praktisk i fabrikkkontrakter
  - Kravet til vesentlighet er strengt – og relativt
  - Globalbegrensning på 25%, Art. 32.2
- Antecipert kontraktsbrudd

21. Heving på grunn av mangel

- Vesentlig kontraktsbrudd ved tilvirkning
  - Helhetsvurdering
    - Vesentlighetskravet er relativt
  - Vurderingstemaet i kjl. § 26

Gjelder kjøpet en ting som skal tilvirkes særskilt for kjøperen etter hans oppgaver eller ønsker, og kan selgeren derfor ikke uten vesentlig tap disponere tingen på annen måte, kan kjøperen bare heve dersom forsinkelsen medfører at hans formål med kjøpet blir vesentlig forfeilet.

IV Selskapets kontraktsbrudd

- 22 Selskapets kontraktsbrudd ved naturalytelser
- 23 Forsinket betaling

22. Naturalytelser, Art. 27.1

- Selskapet er forsinket, Art 27.1 første ledd
  - Levering av ytelser
    - Prosjektering
    - Selskapsleverte Gjenstander
  - Fatte beslutninger
  - Utføre andre plikter etter Kontrakten
- Mangelfulle ytelser fra Selskapet, Art. 27.1 andre ledd
  - Prosjektering, CPI

22. Naturalytelser, Art. 27.1 (forts.)

- Virkninger av forsinkelser og mangler ved Selskapets ytelser
  - Krav på endring av Fremdriftsplan
  - Krav på tillegg til Kontraktsprisen
  - Følger reglene i Art. 12-16 (Endringer)
- Ikke selvstendige kontraktsbrudssanksjoner
  - Kreditormora

22. Naturalytelser, Art. 27.1 (forts.)

- Leverandørens plikter etter Art. 6.1
  - Søke etter "feil" i Tegninger og Spesifikasjoner
  - Varsle uten ugrunnet opphold
- Unnlatelse av å varsle om feil som oppdages eller burde ha vært oppdaget
  - Leverandøren blir ansvarlig for Selskapets direkte utgifter i forbindelse med Arbeidet
    - Årsakssammenheng

22. Naturalytelser, Art. 27.1 (forts.)

- Leverandørens plikter etter Art. 6.2
  - Umiddelbar visuell inspeksjon av CPI
  - Innen 48 timer gi Selskapet varsel om "feil" som oppdages
  - Innen rimelig tid foreta ytterligere undersøkelser som beskrevet i vedlegg G m.v.
  - Straks gi Selskapet varsel om "feil" som oppdages

22. Naturalytelser, Art. 27.1 (forts.)

- Unnlatelse av å varsle om feil ved CPI som oppdages eller burde ha vært oppdaget
  - Alle omkostninger skal bæres av Leverandøren
    - Årsakssammenheng
    - Forsikringsdekning
    - Tap av rettigheter eller garantier

22. Naturalytelser, Art. 27.1 (forts.)

- Endringsordresystemet ved kontraktsbrudd fra Selskapet, Art. 27.2
  - Selskapet skal utstede Endringsordre
    - Etter reglene i Art. 12-16
    - Justering av fremdriftsplan
    - Tillegg til kontraktsprisen
  - Men Leverandøren må kreve Endringsordre
    - Uten ugrunnet opphold etter at han oppfaget kontraktsbruddet
    - Hvis ikke taper han retten til å påberope det
      - Både tids- og kostnadskonsekvens

22. Naturalytelser, Art. 27.1 (forts.)

- Selskapets plikter ved varsel etter art. 6.1 og 6.2
  - Retting eller instruks etter reglene i art. 12 til 16
  - Uten ugrunnet opphold
- Merk Art. 16.2

Dersom Selskapet vil gjøre gjeldende at Leverandørens krav er fremsatt for sent, må dette fremgå av den Omtvistede Endringsordre

23. Forsinket betaling

- Forsinkelsesrente, Art. 27.3
  - Etter forsinkelsesrenteloven
    - God avkastning på utestående beløp
    - Men kan likevel ha negativ likviditetseffekt
  - Manglende fakturadokumentasjon
    - Påpekt av Selskapet uten ugrunnet opphold
  - Omtvistede krav